

Valtakunnallisen yliopistojen psykoterapeuttikoulutuskonsortion suositus asetuksen 1120/2010 pykälästä 2a määräytyviksi psykoterapeuttikoulutuksen hakuperusteiksi (8.9.2022)

Psykoterapia

Psykoterapia on terveydenhuollon tavoitteellista ammatillista toimintaa, jossa kysymys potilasturvallisuudesta on keskeinen ja tärkeä. Psykoterapeuttikoulutus tähtää psykoterapeuttina toimimisen edellyttämän osaamisen hallintaan ja koulutuksella halutaan varmistaa lääketieteellisesti pätevä hoito ja potilasturvallisuus. Potilasturvallisuus on erityisen keskeistä **mielenterveydeltään** häiriintyneiden henkilöiden - lasten, nuorten, aikuisten ja vanhusten - kohdalla, koska monesti he ovat helposti haavoittuvia ja usein heidän mahdollisuutensa ajaa omaa etuaan on vähäinen.

Psykoterapeuttikoulutus

Psykoterapeuttikoulutus on yliopistolain (558/2009) mukaista terveydenhuollon ammattilaisten täydennyskoulutusta, jolla täydennetään olemassa olevaa osaamista.

Psykoterapeuttikoulutukseen voi hakeutua henkilö,

- jolla on soveltuva sosiaali- tai terveydenhuollon tutkinto ja
- jolla on perustutkinnon suorittamisen jälkeen kertynyttä kokemusta mielenterveydeltään häiriintyneiden henkilöiden hoitamisesta eli hakija on työskennellyt mielenterveyspalveluiden (mielenterveyshäiriöiden hoidon) alueella.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että terveydenhuollon ammattihenkilö, joka on toiminut mielenterveyspalveluissa, hankkii yhdellä mielenterveyspalvelujen alueella eli psykoterapiassa itselleen täydennyskoulutusta omaa ammattitaitoaan ja osaamistaan parantaakseen.

Osana psykoterapeuttikoulutusta opiskelijan tulee tehdä psykoterapeuttista potilastyötä eli hoitaa **psykoterapialla** mielenterveydeltään häiriintyneitä potilaita – tällaista **psykoterapiatyötä** tulee koulutuksen aikana tehdä 300 tuntia. Ilman aikaisempaa mielenterveyspalveluissa hankittua käytännön kokemusta potilastyön tekeminen ei ole mahdollista. Koulutus ei onnistu ja potilasturvallisuus vaarantuu, jos opiskelija vasta koulutuksen kuluessa ensimmäisen kerran työskentelee hoidollisessa suhteessa mielenterveyspotilaitten kanssa.

Hakuperusteena oleva perustutkinto

Konsortion suosituksen mukaan psykoterapeuttikoulutuksen hakukelpoisuuden edellytyksenä on ylempi korkeakoulututkinto, ammattikorkeakoulututkinto tai opistotason tutkinto, joka johtaa laillistettuun terveydenhuollon ammattiin. Hakuperusteena olevaan perustutkintoon tulee sisältyä tai perustutkinnon lisäksi tulee olla suoritettuna vähintään 30 opintopisteen psykiatrian ja/tai psykologian opinnot.

Soveltuvia laillistettuja terveydenhuollon ammatteja ovat lääkärin, psykologin ja sairaanhoitajan (erikoistuminen psykiatria, jos tutkintoon ei ole sisältynyt psykiatrian opintoja) ammatit.

Hakuperusteena voi olla ulkomainen koulutus, joka asianomaisessa maassa vastaa yllä mainittuja tutkintoja.

Erityistapauksessa hakijan perustutkinnon ja työkokemuksen perusteella myös muu ylempi korkeakoulututkinto tai sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto voidaan katsoa hakuperusteeksi soveltuvaksi tutkinnoksi.

Hakuperusteena oleva työkokemus

Terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen mukaan ”Ammattioikeuden käyttöönoton edellytyksenä on vähintään kahden vuoden työkokemus mielenterveyspalveluissa tai sitä vastaavassa tehtävässä”.

Ammattinimikkeen käyttöönoton edellytyksenä on soveltuvan tutkinnon suorittamisen jälkeen ennen psykoterapeuttikoulutuksen aloittamista hankittu vähintään kahden vuoden työkokemus mielenterveydeltään häiriintyneiden henkilöiden hoitamisesta eli että hakija on työskennellyt mielenterveyshäiriöiden hoidon alueella. Määrittely sulkee pois yleisemmän ihmissuhdetyön (kuten esim. opetustyön, ryhmäohjauksen tai seurakuntatyön). Työkokemukseen ei lasketa keskeytyksiä, jotka johtuvat esimerkiksi perhe- tai virkavapaista. Soveltuva työkokemus on voinut kertyä pidemmältä ajalta esimerkiksi osa-aikaisesta työstä.

Jos hakijan perustutkintona on muu kuin lääkärin, psykologin tai sairaanhoitajan ammattiin johtava tutkinto, tulee työkokemuksesta vähintään 12 kuukautta olla hankittuna jossain julkisen sosiaali- ja/tai terveydenhuollon organisaatiossa tai sisällöllisesti lähellä julkisen sosiaali- ja/tai terveydenhuollon toimintaa olevassa organisaatiossa. Hakijan on osoitettava, että hänellä on kokemusta mielenterveyden häiriöiden hoidosta ja julkisen sosiaali- ja/tai terveydenhuollon palvelujärjestelmästä.

Sisällöllisesti lähellä julkisen sosiaali- ja/tai terveydenhuollon organisaation toimintaa oleviksi organisaatioiksi katsotaan esimerkiksi mielenterveystyön, päihdehuollon, lastensuojelun, perhetyön ja kriisityön piirissä toimivat organisaatiot. Myös palveluiden tuottaminen ostopalveluna julkisen sektorin sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioille huomioidaan. Hakemuksen liitteissä tulee eritellä hankitun työkokemuksen sisältö ja yhteistyön laatu julkisen sektorin yksikön kanssa, sekä mahdollinen työnohjaus.

Konsortio suosittelee, että näitä hakuperusteita käytetään valittaessa opiskelijoita yliopistoyhteistyössä toteutettaviin psykoterapeuttikoulutuksiin

Valtakunnallinen yliopistojen psykoterapeuttikoulutuskonsortio on psykoterapeuttikoulutuksia järjestävien yliopistollisten oppiaineiden yhteistyö- ja yhteydenpitoelin. Konsortio antaa psykoterapeuttikoulutusta koskevia suosituksia ja on siten keskeinen toimija yliopistollisten psykoterapeuttikoulutusten ohjaamisessa ja laadun ylläpitämisessä. Tavoitteena on, että järjestettävät psykoterapeuttikoulutukset olisivat korkeatasoisia ja tasalaatuisia järjestävästä yliopistoyksiköstä ja yhteistyötahosta riippumatta.